

**NATUURTOETS SLOOP GEBOUWEN EN
REALISATIE NIEUWE GEBOUWEN AAN DE
EIKENSTRAAT EN BUITENSINGEL TE
ELLECOM**

**NATUURTOETS SLOOP GEBOUWEN EN REALISATIE NIEUWE GEBOUWEN AAN DE
EIKENSTRAAT EN BUITENSINGEL TE ELLECOM**

Uitgebracht aan: Landgoed Middachten
Landgoed Middachten 3
6994 JC De Steeg

Uitgebracht door: Aequator Groen & Ruimte bv
Postbus 1171
3840 BD Harderwijk

Contactpersoon: Suzanne Weterings
06-57934566

Auteur(s): Suzanne Weterings

Versie: Definitief

Datum: 8 mei 2017

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
1.1.	Aanleiding en doel van het onderzoek	1
1.2.	Leeswijzer	1
1.3.	Methode	1
2.	HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE IN DE PLANGEBIEDEN	2
2.1.	Huidige situatie in de plangebieden	2
2.2.	Toekomstige situatie in de plangebieden	4
3.	WET NATUURBESCHERMING	9
3.1	Algemeen	9
3.2	Soortenbescherming	9
3.3	Natura 2000-gebieden	11
3.4	Zorgplicht	12
4.	BESCHERMDE SOORTEN	13
4.1.	Beschermde soorten in en rond de plangebieden	13
4.2.	Toets Wet Natuurbescherming	21
5.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	31
	REFERENTIES	34
	BIJLAGE 1 VOORKOMEN VAN DOOR DE WET BESCHERMDE SOORTEN IN EN OM DE PLANGEBIEDEN	36

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

De Eigenaar van Landgoed Middachten is voornemens een nieuw agrarisch bouwblok te realiseren aan de Eikenstraat ongenummerd te Ellecom. Na realisatie van het nieuwe agrarische bedrijf zullen de agrarische activiteiten aan de Eikenstraat 3 en Buitensingel 60 te Ellecom worden beëindigd en aldaar een aantal agrarische bedrijfsgebouwen worden gesloopt. Beide bedrijfswoningen worden burgerwoning en aan Eikenstraat 3 worden 3 nieuwe woningen gerealiseerd. Ten behoeve van deze plannen moet onderzocht worden wat het effect van deze werkzaamheden op beschermde natuurwaarden is.

In dit onderzoek wordt gekeken naar het voorkomen van door de wet beschermde soorten planten en dieren om te bepalen of de plannen negatieve effecten hebben op deze soorten. Het kader wordt daarbij gevormd door de Wet Natuurbescherming 2017, onderdeel soortenbescherming.

Doel van dit onderzoek is het bepalen of de realisatie van de plannen in strijd is met de Wet Natuurbescherming.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de huidige en toekomstige situatie in de plangebieden. Hoofdstuk 3 geeft uitleg over de Wet natuurbescherming en benoemt de verbodsbepalingen. Hoofdstuk 4 gaat over de door de wet beschermde plant- en diersoorten die mogelijk door de voorgenomen werkzaamheden worden beïnvloed. In hoofdstuk 5, tenslotte, worden conclusies getrokken.

1.3 Methode

Om eventuele conflicten van de voorgenomen plannen met de wetgeving boven water te krijgen is een aantal stappen doorlopen:

- ✓ Informatie over de voorgenomen plannen is verstrekt door de opdrachtgever.
- ✓ Met behulp van verspreidingsgegevens (literatuur en internet) is nagegaan welke door de wet beschermde plant- en diersoorten in de omgeving van de plangebieden voorkomen.
- ✓ Door middel van een veldbezoek op 21 mei 2014 is beoordeeld voor welke van de beschermde soorten de plangebieden mogelijk van belang zijn.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE IN DE PLANGEBIEDEN

2.1 Huidige situatie in de plangebieden

De plangebieden zijn gelegen aan de Eikenstraat 3, de Eikenstraat ongenummerd en de Buitensingel 60 te Ellecom (zie figuur 1). De plangebieden zijn gelegen in agrarisch gebied.

Figuur 1: De ligging van de plangebieden

Aan de Eikenstraat 3 ligt een volledig operationeel agrarisch bedrijf. Het bestaat uit een boerderij, kapschuur en een aantal verouderde agrarische bedrijfsgebouwen. De monumentale boerderij met schuur en de kapschuur blijven behouden. Figuur 2a geeft een indruk van het plangebied aan de Eikenstraat 3.

Het perceel aan de Eikenstraat ongenummerd is momenteel in gebruik als maïsland. In figuur 2b wordt een indruk van dit perceel gegeven.

Aan de Buitensingel 60 te Ellecom staat een bedrijfswoning met aangebouwde schuur, die behouden blijft en een aantal overige gebouwen. De overige gebouwen worden gesloopt. Figuur 2c geeft een indruk van de situatie aan de Buitensingel 60.

Figuur 2a b en c: Indruk van de plangebieden aan de Eikenstraat 3 (A), de Eikenstraat ongenummerd (B) en de Buitensingel 60 te Ellecom (C).

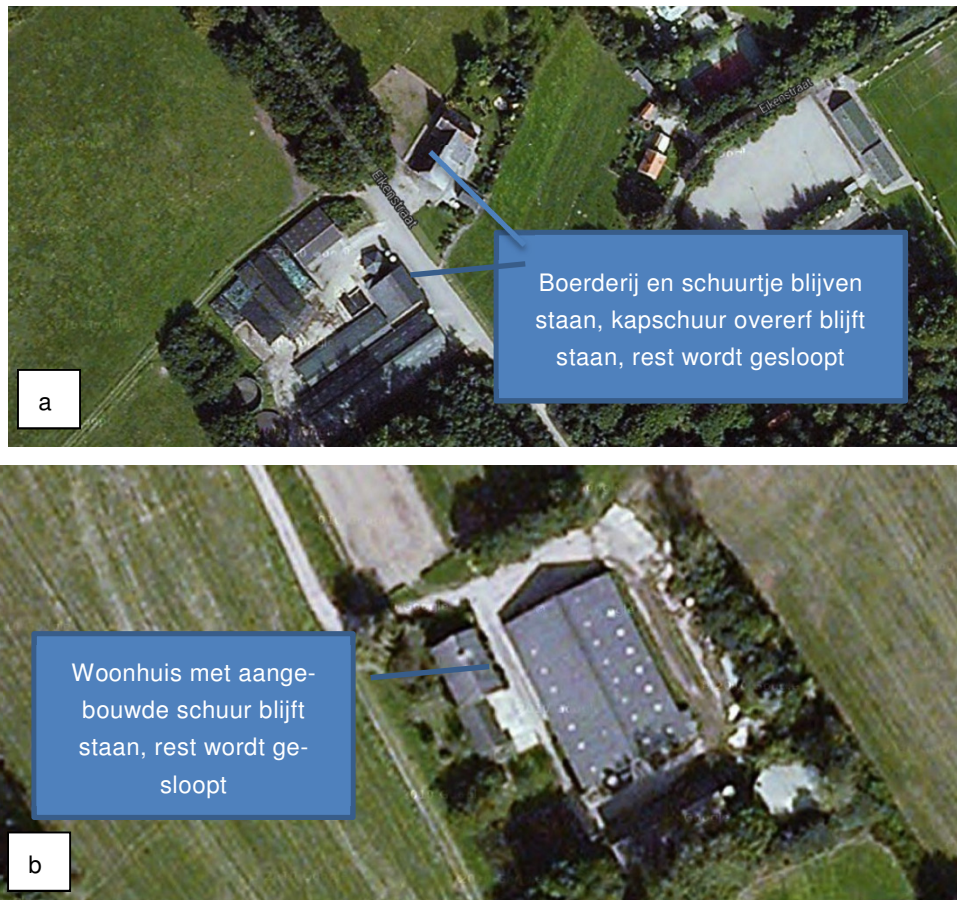
2.2 Toekomstige situatie in de plangebieden

Aan de Eikenstraat ongenummerd komt een nieuw agrarisch bouwblok. De volgende gebouwen zullen op deze locatie een plaats krijgen: een jongveeststal en een ligboxenstal, een bedrijfswoning, een kapschuur en silo's. De gebouwen zullen worden begrensd door hagen en bomen.

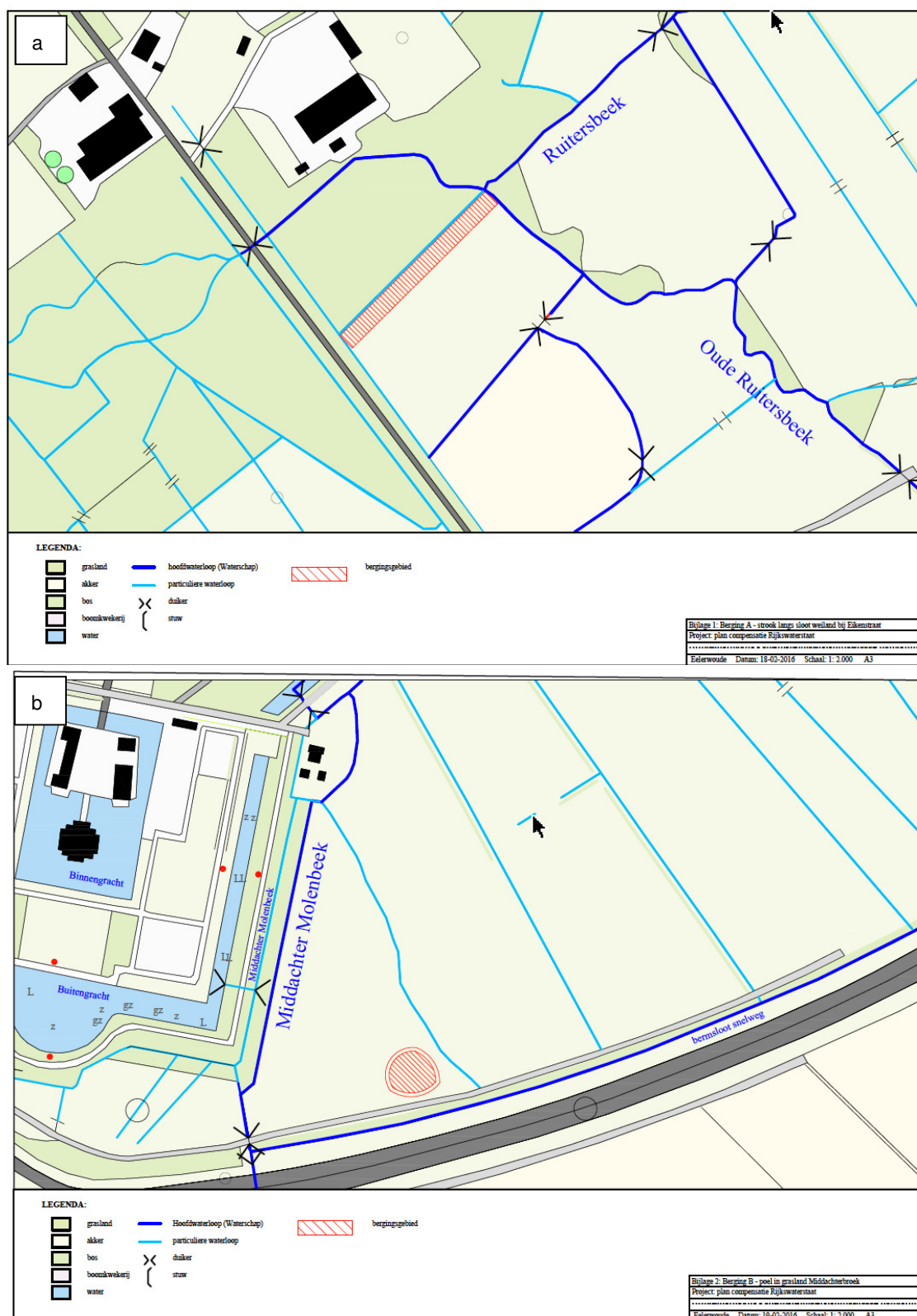
De bedrijfswoning met aangebouwde schuur aan de Buitensingel 60 blijven behouden. De overige gebouwen op deze locatie worden gesloopt. In figuur 3 wordt aangegeven welke gebouwen blijven staan en welke gebouwen gesloopt worden. De bedrijfswoning wordt een burgerwoning.

De monumentale boerderij met schuur aan de Eikenstraat 3 zal blijven staan. De kapschuur blijft eveneens staan. De overige gebouwen zullen worden gesloopt (zie figuur 3). Vervolgens zal een herontwikkeling plaatsvinden met de bestemming 'wonen'.

In het kader van verplichte compensatie waterbergend vermogen zijn in de Ellecomse Polder en Mid-dachterbroek hiervoor 2 locaties aangewezen (zie figuur 4). De eerste locatie betreft een strook langs de bronbossen bij de Eikenstraat in Ellecom en de tweede locatie betreft een poel nabij het ecoduct onder de A 348. De strook langs de bronbossen wordt omgevormd naar natuur. De diepte van de grondafraving is bewust zodanig gekozen dat de grondwaterstand niet verlaagt. Er is geen invloed op de waterhuishouding. Er worden, in het kader van de waterretentiecompensatie, geen nadelige effecten verwacht voor flora en fauna.

Figuur 3a en b: De te slopen gebouwen aan de Eikenstraat 3 (a) en de Buitensingel 60 (b) te Ellecom.

Figuur 4a en b: De Locaties verplichte compensatie waterbergend vermogen (rode arceringen), een strook langs de bronbossen bij de Eikenstraat in Ellecom (a) en een poel nabij het ecduct onder de A 348 (b).

Er worden ten behoeve van de plannen een aantal bomen gekapt bij de locatie Eikenstraat ongenummerd en Buitensingel 60. Op bijgaande kaartjes (zie figuur 5) staat met rode cirkels aangegeven welke bomen het betreffen.

Figuur 5: De te kappen bomen aan de Buitensingel 60 (a) en de Eikenstraat ongenummerd (b)

Aan de Buitensingel 60 vindt herstel plaats van rijen knotwilgen (15 stuks langs de kavel, 15 stuks aan de noordwestzijde, 25 stuks aan de noordoostzijde, 30 stuks langs de entreeweg) en er komt een

huisboom (walnoot). Langs de Eikenstraat zijn aan beide zijden van de weg bomen aanwezig. Een vijftal bomen wordt ten behoeve van de realisatie van de opritten verwijderd. Er worden, ter compensatie, 5 nieuwe eiken in het verlengde van de bestaande eikenlaan, aan de zuidzijde, ingeplant (zie figuur 5b).

3 WET NATUURBESCHERMING

3.1 Algemeen

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking. Deze wet is een samenvoeging van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De nieuwe Wet Natuurbescherming neemt de Europese regelgeving als uitgangspunt. Daar de plannen uitgevoerd zullen worden in 2017, zal de toetsing van de plannen volgens de dan geldende wetgeving gebeuren.

Doel

De Wet Natuurbescherming is gericht op:

- a) Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- b) Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- c) Het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

3.2. Soortenbescherming

Het onderscheid tussen licht beschermde, middelzwaar en zwaar beschermde soorten (tabellen), zoals dit geregeld was in de Flora- en faunawet komt te vervallen. Elke opgenomen soort wordt in de basis op dezelfde wijze beschermd. De soortenbescherming is nu onderverdeeld in:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn
2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn
(in het wild levende diersoorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn)
(planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern)
3. Beschermingsregime andere soorten
(genoemd in de bijlage, onderdeel A en B, bij deze wet)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Verbodsbepalingen

- Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels opzettelijk te storen.
- Het verbod, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Ontheffing of een vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Verbodsbepalingen

- Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ontheffing of een vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het mogelijk te maken om binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere soorten

Verbodsbepalingen

Het is verboden om:

- in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage (A) bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren (bijlage A) opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage (B) bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ontheffing of een vrijstelling

De regels voor ontheffing of vrijstelling zijn hetzelfde als voor het beschermingsregime van soorten van de Habitatrichtlijn.

In Bijlage 1 staat de lijst van beschermde plant- en diersoorten onder de Wet Natuurbescherming.

3.3 Natura 2000-gebieden

Verboden

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied:

- a) de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of
- b) een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

Ontheffing of een vrijstelling

Gedeputeerde staten verlenen voor het project, uitsluitend een vergunning, indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan, de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Ondanks het feit dat uit de passende beoordeling de vereiste zekerheid niet is verkregen, kan toch een vergunning worden verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

1. er zijn geen alternatieve oplossingen;
2. het plan is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met in begrip van redenen van sociale of economische aard, en
3. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Ingeval het plan significante gevolgen kan hebben voor een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort in een Natura 2000-gebied, geldt, de voorwaarde dat het plan nodig is vanwege:

- a) argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten, of
- b) andere dwingende redenen van openbaar belang, na advies van de Europese Commissie.

3.4 Zorgplicht

Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

4 BESCHERMDE SOORTEN

Door gebruik te maken van verspreidingsgegevens is achterhaald, welke beschermde soorten in de laatste 5 jaar in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. De gegevens zijn verkregen met behulp van de QuickScanhulp (www.quickscanhulp.nl). Gedurende een veldbezoek uitgevoerd op 21 mei 2014 is vervolgens bepaald, welke van de soorten uit de omgeving mogelijk geschikt leefgebied vinden in het plangebied (zie bijlage 1).

4.1 Beschermde soorten in en rond de plangebieden

Vogels

In de plangebieden en de directe omgeving komen zeer waarschijnlijk een aantal soorten vogels voor. De plangebieden bieden broedgelegenheid aan algemene vogelsoorten als merel, koolmees, winterkoning, etc. De omgeving van de plangebieden biedt mogelijk eveneens broedgelegenheid aan weidevogels. Er is tijdens het veldbezoek een kerkuil waargenomen in de oude stal aan de Buitensingel 60. Ook zijn er braakballen gevonden op deze locatie. In één van de gebouwen aan de Eikenstraat 3, was een uilen nestkast aangetroffen (figuur 6). Direct onder deze nestkast lagen eveneens braakballen. Personen ter plaatse bevestigden de aanwezigheid van de uil in de nestkast. Nesten van kerkuilen zijn jaarrond beschermd. Het spreekt voor zich dat door de sloop van een gebouw waarin uilen verblijven, deze dieren verstoord worden. Dit verstoren is in strijd is met de Wet Natuurbescherming. In figuur 7 wordt de locatie van de vaste rust- en verblijfplaats van de kerkuil op beide locaties weergegeven. De vaste rust- en verblijfplaats van de kerkuil (nestkast) aan de Eikenstraat 3 blijft behouden. De vaste rust- en verblijfplaats van de kerkuil aan de Buitensingel 60 wordt gesloopt. In goed overleg met de kerkuilenwerkgroep Veluwe (Han Bosch) is een alternatieve nestplaats gevonden. Dit betreft een locatie die 30 meter verderop gelegen is in de schuur achter het woonhuis. Hier zal aan de achterzijde een opening in de gevel worden gemaakt en een zoldertje met platen worden aangebracht op de bestaande balken. De kast, die geleverd wordt door de kerkuilenwerkgroep Veluwe, zal aan de binnenmuur worden bevestigd.

Er worden ten behoeve van de plannen een aantal bomen gekapt. Hierdoor verdwijnen er mogelijke uitkijkpunten en rustpunten. In figuur 9 worden hiervoor alternatieven aangewezen.

Figuur 6: Nestkast uil aan de Eikenstraat 3 te Ellecom en braakbal

Figuur 7: Locatie vaste verblijf- en rustplaats kerkuil (rode cirkel) aan de Eikenstraat 3 en de Buitensingel 60.

De te kappen bomen zijn door de jachtopzichter gecontroleerd op holtes en nesten. Deze zijn niet aangetroffen.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens zijn tien soorten vleermuizen waargenomen in de directe en ruime omgeving van de plangebieden: baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, vale vleermuis en watervleermuis. Alle inheemse soorten vleermuizen zijn opgenomen in de Wet Natuurbescherming. Ze zijn allemaal beschermd.

Als verblijfplaats maken diverse soorten gebruik van gebouwen en bomen. In de te kappen bomen zijn, door de jachtopzichter geen verblijfplaatsen voor vleermuizen geconstateerd. Er worden tevens gebouwen gesloopt. Het gebouw dat dienst doet als caravanstalling, aan de Buitensingel 60, heeft een golfplaten dak en de muren bestaan uit 1 enkele laag met planken. De achterste muur bestaat ook uit golfplaten. Het is niet aannemelijk dat er zich vleermuizen bevinden in dit gebouw. De stal tegenover de caravanstalling heeft eveneens een golfplaten dak en de muren bestaan ook uit 1 enkele laag planken (zie figuur 8 voor een indruk van de te slopen gebouwen aan de Buitensingel 60 te Ellecom).

Figuur 8: Indruk van de te slopen gebouwen aan de Buitensingel 60 te Ellecom.

Figuur 9 geeft een indruk van de te slopen gebouwen aan de Eikenstraat 3 te Ellecom. De te slopen gebouwen op de locatie aan de Eikenstraat 3 hebben allen een golfplaten dak en een enkele muur bestaande uit stenen of houten planken. Er bevinden zich geen openingen onder het dak of tussen de muren waar vleermuizen zouden kunnen verblijven. De muren hebben geen spouwruimte. De gebouwen zijn daarnaast te tochtig door de vele openingen.

Figuur 9: Indruk van de te slopen gebouwen aan de Eikenstraat 3 te Ellecom.

De plangebieden bieden mogelijk geschikt foerageergebied aan onder andere gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

De connectiviteit met het landschap staat voor de mate waarin een individu gebruik maakt van de bestaande lijnen en structuren om te “pendelen” tussen verblijfplaats en foerageergebied. Voor diverse soorten geldt dat deze connectiviteit hoog is. Indien structuren in het landschap verdwijnen heeft dit mogelijk een negatieve invloed op soorten met een hoge connectiviteit. Het is niet de verwachting dat de kap van de bomen nadelige gevolgen heeft voor oriëntatie van vleermuizen.

Ook bomenrijen in de omgeving kunnen door vleermuizen gebruikt worden ter oriëntatie. Lichtuitstoot in de richting van bomenrijen verstoort vleermuizen tijdens hun vlucht. Bij de realisatie van de nieuwe woningen dient er rekening gehouden te worden dat lichtuitstoot in de richting van bomenrijen minimaal is.

Onderstaande tabel beschrijft de verblijfplaatsen en het foerageergebied van deze soorten.

Tabel 1 Verblijfplaatsen en foerageergebied vleermuizen

Naam	winterverblijf	kraamverblijf	zomerverblijf	paarverblijf	Foerageergebied	Connectiviteit
Gewone Dwergvleermuis	gebouwen, zwak gebufferde objecten	gebouwen	gebouwen, bomen	gebouwen, bomen	overall	Laag
Baardvleermuis	gebufferde objecten	(warme) zolders, gebouwen	(warme) zolders, bomen, gebouwen	gebufferde objecten	kleinschalig agrarisch gebied, bossen	Hoog
Rosse vleermuis	bomen, hoge gebouwen	Bomen (gebouwen)	bomen, zolders	Bomen	natte gebieden, weilanden, steden (verlichting)	Laag
Watervleermuis	bomen, gebufferde objecten	bomen, zolders, gebouwen, bruggen/duikers	bomen, kerken, zwak gebufferde objecten	bomen, gebufferde objecten	water, bossen, parken	Hoog
Franjestaart	bomen, gebufferde objecten	bomen, zolders	bomen, zolders	bomen, gebufferde objecten	bossen, heide, droge greppels, grasland en stallen	Hoog
Gewone Grootvleermuis	bomen, zolders, gebufferde objecten, kasten	bomen, zolders, gebouwen	bomen, zolders	bomen, zolders, gebufferde objecten	bos, kleinschalig landschap, tuinen	Hoog
Laatvlieger	gebouwen, zwak gebufferde objecten	gebouwen, zolders	gebouwen, zolders	Gebufferde objecten	stedelijk gebied, polders, weilanden, bosranden	Laag
Meervleermuis	gebouwen, gebufferde objecten	gebouwen, zolders	gebouwen, zolders, gebufferde objecten	Gebufferde objecten, gebouwen, boomholtes (?)	water, natte veengebieden, weilanden	Hoog
Vale vleermuis	gebufferde objecten	(Warme) zolders, gebufferde objecten	(Warme) zolders, gebouwen, ondergrondse objecten	gebufferde objecten	grasland, boomgaarden	Laag
Ruige dwergvleermuis	bomen, houtstapels, gebouwen		bomen, zolders	bomen, gebouwen	natte gebieden, bos	Laag

Overige zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens is het voorkomen van diverse soorten beschermde zoogdieren bekend in de omgeving van de plangebieden. Er zijn binnen een afstand van 5 kilometer van het plangebied waarnemingen gedaan van de eekhoorn, steenmarter, damhert, das, boommarter, bever, otter, edelhert en wild zwijn.

De eekhoorn leeft vooral in boszomen van naaldbossen of gemengd bos en komt ook veel voor in loofbos met een veel ondergroei, houtwallen, tuinen, en parken in een beboste omgeving. De leeftijd van het bos is bepalend; aangezien rijpe boomzaden een belangrijke voedselbron vormen (Twisk *et al*, 2010). De plangebieden bieden mogelijk potentieel geschikt leefgebied aan de eekhoorn. Dit is vooral waarschijnlijk aan de Eikenstraat 3 en de Eikenstraat ongenummerd.

De steenmarter komt voor in de nabijheid van dorpen en boerderijen en heeft een voorkeur voor kleinschalige landbouw met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes (www.vzz.nl). Steenmarters foerageren in groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen (www.vzz.nl). De plangebieden en de directe omgeving vormen een potentieel foerageergebied voor de steenmarter.

Het damhert komt vooral voor in lichte loofbossen en gemengde bossen, minder vaak in uitgestrekte naaldbossen. Hij heeft een voorkeur voor oudere bossen met een dichte onderbegroeiing. Belangrijk is dat er voldoende gras is. Ook komt hij voor in randzones bij open plekken, graslanden en akker-randen en in parkachtige bosgebieden. De plangebieden bieden geen potentieel geschikt leefgebied aan het damhert.

Dassen komen voor in allerlei landschapstypen, bij voorkeur in een combinatie van hellingen met verspreide bosjes, heggen of houtwallen en een kleinschalig akker- en weidegebied. Belangrijk zijn het voedselaanbod, dekkingsmogelijkheden en er dient weinig verstoring te zijn. Dassen zijn overwegend in de nacht actief. Er zit een dassenbijburcht in het talud van het viaduct Eikenstraat over de A348 aan de kant van perceel Eikenstraat ongenummerd aan de zuidzijde. In de directe omgeving van de andere 2 locaties zijn geen dassenburchten aanwezig. Op 6 juni zijn camera's geplaatst om de activiteiten van de das rondom deze burcht te bepalen. Dit onderzoek naar deze dassenbijburcht, uitgevoerd door de heer M. Sinke (Loo Plan, voor bos natuur en landschap), heeft geresulteerd in de volgende inzichten:

- Er is geconstateerd dat er rondom de bijburcht geen verse graaf- of gebruikssporen waren. Gezien de vegetatieontwikkeling kan geconcludeerd worden dat er al meerdere maanden geen (graaf)activiteit is geweest.
- De burcht betreft een extensief gebruikte bijburcht of zelfs alleen een vluchtpijp.
- Er vindt, als gevolg van de plannen, geen significante verandering plaats m.b.t. het functioneren van de bijburcht.
- Door de bebouwing neemt de hoeveelheid foerageergebied af. Er blijft per dassenbijburcht echter ruimschoots voldoen aan de minimum vereiste oppervlakte foerageergebied.
- Er wordt geen visuele verstoring verwacht.
- Er is geen Wet Natuurbescherming ontheffing nodig.
- In het kader van zorgvuldig handelen is het wenselijk om in de kritische periode (tussen 1 december en 30 juni) geen versturende graaf- en sloopwerkzaamheden uit te voeren. Daarnaast moet bij het gebruik van verlichting de dassenbijburcht worden ontzien.

De boommarter heeft een voorkeur voor oudere en rijk gestructureerde bossen. Indien voldoende bosjes en lijnvormige elementen aanwezig zijn, wordt de soort ook waargenomen in agrarische landschappen. De plangebieden bieden geen potentieel foerageergebied aan de boommarter.

Bevers komen voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broek-

bossen met bomen als wilg en es. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste. De plangebieden bieden geen geschikt leefgebied aan de bever.

Aangezien otters voorkomen in schoon zoet water, waar voldoende bedekking en rust is, wordt het niet waarschijnlijk geacht dat de soort in de plangebieden zelf geschikt gebied vindt.

Het edelhert lijkt een voorkeur te hebben voor bosgebieden die grenzen aan grasgebieden en rivierdalen met oibossen. In de winter moet er gras binnen bereik zijn en ook de aanwezigheid van (drink)water is belangrijk. De plangebieden bieden geen geschikt leefgebied aan het edelhert.

Het wild zwijn komt voor in droge en natte voedselrijke loofbossen en gemengde bossen. Hij heeft een duidelijke voorkeur voor eiken- en beukenbossen aangezien daar in de herfst veel eikels en beukennotjes (de zogenaamde 'mast') te vinden zijn. Een voorwaarde die wilde zwijnen aan een bos stellen is de aanwezigheid van natte/moerassige plaatsen, waar ze in zogenaamde 'zoelen' (ondiepe poelen) modderbaden kunnen nemen. De plangebieden vormen geen potentieel foerageergebied voor het wild zwijn.

Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens is het voorkomen bekend van de beschermde kamsalamander, rugstreeppad, alpenwatersalamander, vinpootsalamander, heikikker, knoflookpad en poelkikker binnen een afstand van 5 kilometer van het plangebied. Binnen een afstand van 10 kilometer van het plangebied zijn boomkikkers waargenomen.

Kamsalamanders leven met name in de wat diepere en licht voedselrijke wateren op landgoederen, in beekdalen en in het rivierengebied. Het landhabitat bestaat uit loofbossen en kleinschalige cultuurlandschappen, vooral op zand- en rivierkleigronden. De soort wordt zelden waargenomen in akkerbouwgebieden. De soort is goed vertegenwoordigd op de overgang van agrarisch gebied (en halfnatuurlijk grasland) naar bos (Creemers & van Delft, 2009). De plangebieden bieden geen geschikt leefgebied aan de kamsalamander.

De poelkikker is een zon- en warmte minnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. En het water is vaak vrij omvangrijk of maakt deel uit van een groter complex van wateren. De poelkikker is een kritische soort, die houdt van voedselarm, schoon water. Hij heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. Hij komt voor in vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, en in uiterwaarden. De plangebieden bieden geen geschikt leefgebied aan de poelkikker.

De rugstreeppad is gebonden aan pioniermilieus, zoals op rivierduinen, overstromingsvlakten en langs oevers van meanderende kleine rivieren. In het cultuurlandschap handhaaft de rugstreeppad zich op braakliggend terrein. Voortplantingswateren zijn vaak klein en ondiep en vrijwel onbegroeid (Janssen & Schaminée 2008). De plangebieden bieden geen geschikt leefgebied aan de rugstreeppad.

De Alpenwatersalamander komt in Nederland in het zuiden en oosten voor, vaak in de buurt van bos en/of houtwallen. Hij heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste

gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. De plangebieden bieden geen geschikt biotoop voor de alpenwatersalamander.

De vinpootsalamander komt vooral voor op zandgrond in bosgebieden. Aan de samenstelling van het bos worden weinig eisen gesteld. In Noord-Brabant en het noordelijke deel van Limburg is de soort te vinden in de grotere bos- en heidegebieden. Daar planten ze zich voort in heidevennen, bosvijvers en poelen. Ze vertonen hierbij een vrij grote tolerantie voor zuur water (tot pH 4). De plangebieden bieden geen geschikt biotoop voor vinpootsalamanders.

De knoflookpad is gebonden aan de stroomdalen van beken en rivieren in het oosten en zuidoosten van Nederland. Het is een bedreigde soort, die maar op een paar plekken voor komt. Zijn leefgebied bestaat uit rivierduinen en kleinschalig agrarisch landschap met bos in de nabijheid (www.ravon.nl). Een absolute voorwaarde voor deze (grotendeels ondergronds levende) soort is de aanwezigheid van open zandplekken omringd door vegetatie. Het zand moet een zodanige structuur hebben, dat het goed vergraafbaar is. Het voortplantingsbiotoop bestaat vaak uit vrij grote en diepe poelen met een weelderige onderwater- en oevervegetatie en een voedselrijk karakter. De plangebieden bieden geen geschikt leefgebied voor de knoflookpad.

De heikikker is een laaglandsoort die voornamelijk wordt aangetroffen in hoog- en laagvenen, op heide, in beekdalen, klei-op-veen en komkleigebieden en soms ook in uiterwaarden. De soort maakt bij voorkeur gebruik van relatief voedselarme wateren. In klei- en veenweidegebieden wordt ook voortplanting geconstateerd in meer voedselrijke sloten. Uit verspreidingsgegevens blijkt de heikikker een vennensoort bij uitstek. De soort wordt nauwelijks aangetroffen in intensief gebruikt agrarische landschap, rond infrastructuur en bebouwing (Creemers en van Delft, 2009). De plangebieden bieden geen geschikt leefgebied aan de heikikker.

De boomkikker komt verspreid voor op geïsoleerde locaties in het oosten en zuiden van Nederland. Hij heeft een voorkeur voor een kleinschalig landschap, waar hij zich ophoudt in de struweelzone van bosranden, houtwallen en moerasgebieden. Vooral de zuidkant van braamstruwelen heeft de voorkeur. Voor de voortplanting dienen wateren met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie vlakbij te zijn. Dit zijn meestal niet te diepe poelen met een open ligging, veel zoninstraling, en vrijwel geen stroming (www.ravon.nl). De plangebieden bieden geen geschikt leefgebied voor de boomkikker.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens is het voorkomen bekend van de beschermde levendbarende hagedis, hazelworm, ringslang, gladde slang, adder en zandhagedis op een afstand van minder dan 5 kilometer van het plangebied.

De levendbarende hagedis heeft een diverse habitatkeuze. Wel wordt de soort vooral in heidegebieden, hoogvenen en open bossen waargenomen. Tevens zijn waarnemingen bekend langs infrastructuur (bermen) (Creemers & van Delft, 2009). De plangebieden bieden geen geschikt leefgebied voor de levendbarende hagedis.

Vindplaatsen van hazelwormen liggen voornamelijk in bos- en heidegebieden op de pleistocene zandgronden. Het voorkeurs habitat bestaat uit enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte ge-

bieden. De meeste waarnemingen hebben betrekking op bos- en heideterreinen (Creemers & van Delft, 2009). De plangebieden bieden geen geschikt leefgebied aan de hazelworm.

De ringslang is sterk gebonden aan water. De aanwezigheid van hogere gronden is een belangrijke voorwaarde voor de soort om alle stadia van de levenscyclus te kunnen doorlopen. Naast laagvenen wordt de soort relatief veel waargenomen in landschapstypen met bos, struweel en op of nabij infrastructuur. De soort komt ook voor in systemen die voedselrijk en ruig begroeid zijn (Creemers & van Delft, 2009). De plangebieden bieden geen geschikte leefomgeving aan de ringslang.

Gladde slangen komen vooral voor op heideterreinen, hoogvenen en stuwwallen. In hun verspreiding zijn ze duidelijk beperkt tot zandgronden. Ze leven vooral van jonge nestmuizen en soms van hagedissen. De plangebieden bieden geen geschikt leefgebied voor de gladde slang.

Adders komen voor in heide- en hoogveengebieden en soms ook op open plekken in bossen. De plangebieden bieden geen geschikt leefgebied voor de adder.

De zandhagedis (*Lacerta agilis*) komt in Nederland vooral voor op heideterreinen op hogere zandgronden in het oosten, zuiden en midden van ons land en in de duinen ten noorden van Zeeland. De aanwezigheid van voldoende zonnige plekken om op te kunnen warmen is een belangrijk vereiste voor het leefgebied van de zandhagedis. Hierbij is optimaal de afwisseling van hoge en lage planten en van plekken met open zand en dichte begroeiing. De dieren hebben een duidelijke voorkeur voor warme, beschutte plekken met een zuidexpositie. De plangebieden bieden geen geschikte leefomgeving aan de zandhagedis.

Vissen

Er zijn binnen een afstand van 10 kilometer van het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermde vissen.

Ongewervelden

Volgens verspreidingsgegevens is het voorkomen bekend van de beschermde gevlekte witsnuitlibel en teunisbloempijlstaart op een afstand van minder dan 10 kilometer van het plangebied.

De gevlekte witsnuitlibel komt in verschillende biotopen voor, met name verlandingszones en laagveenmoerassen (Kalkman, 2004b). De soort komt ook bij matig voedselrijke bosplassen en niet te zure vennen voor, veelal met een uitgebreide oevervegetatie. Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor deze soort.

De teunisbloempijlstaart komt voor op open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. Waardplanten zijn wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor deze soort.

Planten

De plangebieden bestaan uit agrarisch gebied. Het perceel Eikenstraat ongenummerd bestaat uit mais. In de plangebieden komen een aantal veelvoorkomende plantensoorten voor, zoals paardenbloem, kruipende boterbloem en smalle weegbree. Er worden geen beschermde plantensoorten verwacht.

4.2 Toets Wet Natuurbescherming

Vogels

Als de sloop- en bouwwerkzaamheden in het broedseizoen (maart – juli) worden uitgevoerd, zal dat leiden tot verstoring van de in de omgeving broedende (weide)vogels, wat strijdig is met de Wet Natuurbescherming. Het is dan ook van belang om met de werkzaamheden te beginnen buiten het broedseizoen van de weidevogels, om overtreding van de wet te voorkomen.

Wanneer voor het broedseizoen gestart wordt met de werkzaamheden is het de verwachting dat er, vanwege de verstoring, geen broedvogels vestigen in het gebied. Indien er toch in de plangebieden vogels tot broeden komen, moeten de werkzaamheden worden gestaakt tot na het broedseizoen. Het is daarom aan te raden om maatregelen te nemen die eventueel broeden voorkomen, zoals het afdekken van zandhopen en het direct afvoeren van materiaal.

Kerkuil

Voortplantingsplaats en vaste rust- en verblijfplaats

De kerkuil broedt tegenwoordig in ongeveer 90 procent van de gevallen in nestkasten die in deze gebouwen zijn geplaatst. Bij uitzondering broedt de kerkuil ook nog wel eens in een holle boom. De broedplaatsen liggen veelal in de omgeving van ruige veldjes, perceelsranden en andere ruigtestroken (www.vogelbescherming.nl). De kerkuil leeft in half-open tot open cultuurlandschap, waarbij gebieden met heggen en verspreide bosjes de voorkeur hebben (www.vogelbescherming.nl). De soort jaagt met name in het open veld en is te vinden in kleinschalige gebieden waar gras- en bouwland worden begrensd door kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen en bosjes (www.kerkuilenwerkgroep-flevoland.nl).

De kerkuil gebruikt een aantal vaste plekken in zijn territorium als voortplantingsplaats en/of als vaste rust- en verblijfplaats. Hij wisselt tussen deze plekken. De plekken kunnen enkele honderden meters afstand van elkaar liggen. De kerkuil is flexibel in het wisselen van vaste plek. Het is daarbij wel essentieel dat het aanbod van geschikte plekken groot genoeg is. De kerkuil is zeer honkvast. Hij blijft het hele jaar en zijn hele leven in de buurt zijn leefgebied, als hij dat eenmaal heeft gekozen. Kerkui- len kunnen het nest het gehele jaar door gebruiken. De winterverblijfplek is vaak wel een andere plaats dan de voortplantingsplek. Ook bij een tweede legsel wisselt de kerkuil vaak van plek. Kerkui- len zijn in staat om nieuwe nestplekken in de directe omgeving te vinden en te accepteren, als dat nodig is. De voortplantingsplaatsen kunnen wisselen binnen het leefgebied van een kerkuil. Het is belangrijk dat deze alternatieven zich op donkere plekken bevinden. Als de nestgelegenheid de beperkende factor is of is geworden, kunnen ze nieuw aanbod, zoals kerkuilkasten, gaan bewonen.

Functionele leefomgeving

De functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats en van een vaste rust- of verblijfplaats is de omgeving van die plaatsen die nodig is om ze als zodanig te laten functioneren.

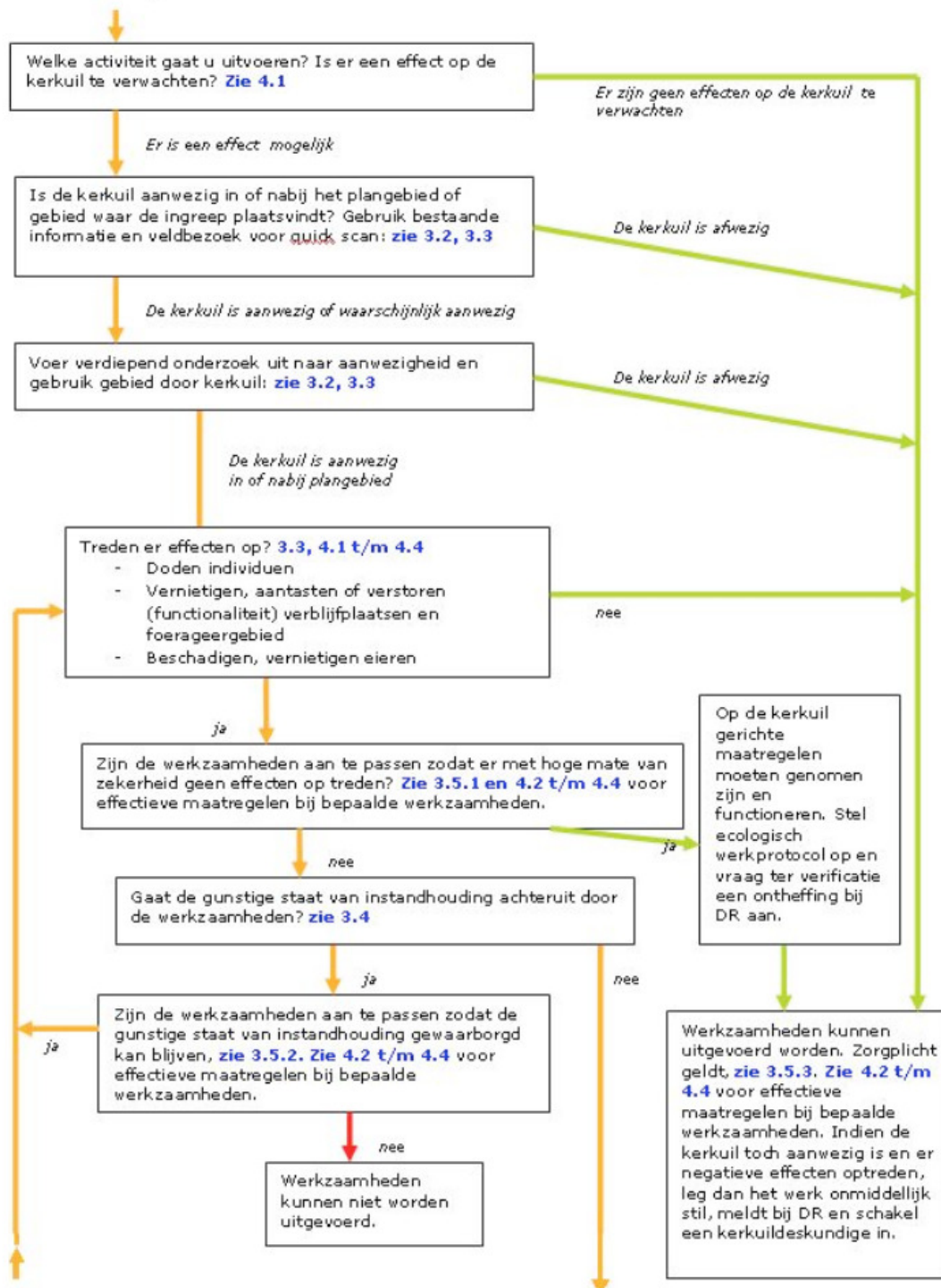
Een voortplantingsplaats (nest), bijvoorbeeld, kan alleen succesvol functioneren als er voldoende habitat van voldoende kwaliteit is om zich te kunnen voortplanten. Het hele proces van eieren leggen tot en met het opgroeien van de jongen moet er plaats kunnen vinden. De functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats moet het hele jaar voldoende voedsel leveren en is daarom van groot belang.

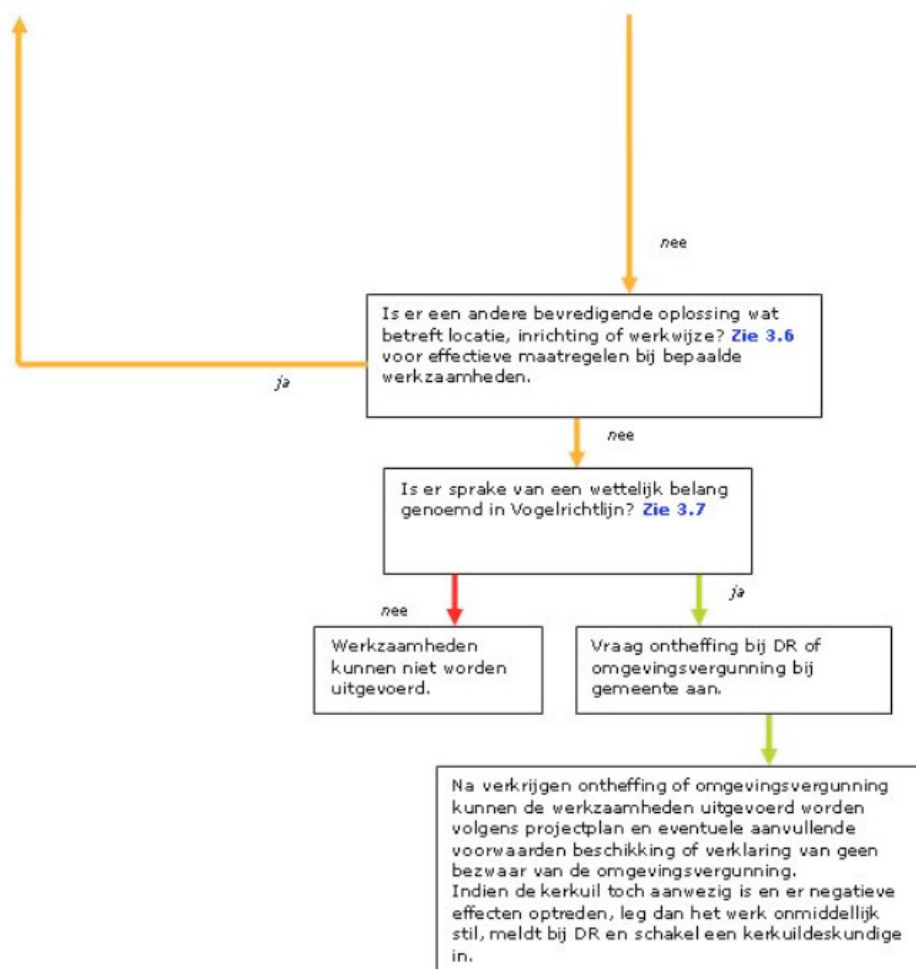
De functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Er moet altijd voedsel te vinden zijn in de directe omgeving, in de vorm van muizen. Ruige vegetaties, overhoekjes en plekken voor opslag van hooi en stro zijn voorbeelden van aantrekkelijke plekken voor muizen.
- Er moeten voldoende oriëntatiemogelijkheden en schuilplekken zijn, bijvoorbeeld in houtsingels en hagen.
- Er moeten voldoende zit- en uitkijkposten zijn.
- Er mag geen verstoring en versnippering door grotere wegen (dat wil zeggen: wegen waarop tachtig kilometer of sneller mag worden gereden).
- Er mogen geen schijnwerpers op de broedplek gericht zijn.

In figuur 10 is de soortenstandaard voor de kerkuil weergegeven (Dienst Regelingen, Ministerie van Economische Zaken).

Leeswijzer Soortenstandaard Kerkuil

Figuur 10: soortenstandaard voor de kerkuil

Wettelijke bescherming

De kerkuil is een door de Wet Natuurbescherming beschermde inheemse diersoort. Hij staat ook in de Vogelrichtlijn. Bij de beoordeling van ontheffingsaanvragen voor deze soort geldt de uitgebreide toets. De kerkuil staat ook als 'kwetsbaar' op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels (2004). De nesten van kerkuilen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder categorie 3 van vogelnesten (Dienst Regelingen, 2009): 'nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.

De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk). Hierbij moet ook rekening worden gehouden met de functionele leefomgeving.

Volgens de Wet Natuurbescherming is het verboden nesten of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van kerkuilen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren. Deze wet

wordt overtreden als het object of het gebied waarin de voortplanting of de rust van de kerkuil plaatsvindt, vernietigd of aangetast wordt.

Daarbij hoort het volgende beoordelingskader:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantingsplaats en rust- en / of verblijfplaats aangetast door de voorgenomen activiteiten?
- Is er een wettelijk belang? Eén van de volgende belangen moet gelden:
 - bescherming van flora en fauna
 - veiligheid van het luchtverkeer
 - volksgezondheid of openbare veiligheid
- Is er een andere bevredigende oplossing voor de volgende zaken?:
 - de locatie
 - de inrichting op de locatie
 - de wijze van uitvoering van de werkzaamheden.
- Komt de gunstige staat van instandhouding van de landelijke populatie niet in gevaar?

Door vernietiging van de nestlocatie aan de Buitensingel 60 vervult deze zijn functie als voortplantingsplaats en vaste rust- en verblijfplaats van de kerkuil niet meer. Door het uitvoeren van zorgplichtmaatregelen en activiteitspecifieke maatregelen kunnen negatieve effecten tenietgedaan worden. Te verificatie dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Maatregelen om de functionaliteit te waarborgen

Er moet worden bepaald welke maatregelen in het specifieke project getroffen moeten worden om de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de kerkuil te behouden. Welke maatregelen getroffen moeten, is afhankelijk van dat wat verloren gaat door de ingreep.

De verschillende mogelijkheden zijn:

- De ingreep vindt plaats in een deel van het territorium dat geen waarde voor de kerkuil heeft.
- De ingreep vindt plaats op de plek waar de voortplantingsplaats zich bevindt. Het overige deel van het territorium wordt niet of nauwelijks aangetast.
- De ingreep tast een deel van het territorium aan. De nestplaats zelf wordt niet aangetast.
- De ingreep vernietigt het gehele territorium, dus de nestplaats en de andere onderdelen van het territorium.

A. Maatregelen vernietiging voortplantingsplaats

Door realisatie van de plannen aan de Buitensingel 60 te Ellecom wordt de voortplantingsplaats vernietigd. De vast rust- en verblijfplaats aan de Eikenstraat 3 blijft behouden. De winterverblijfplek is vaak een andere plaats dan de voortplantingsplek. Wanneer de uil aan de Eikenstraat 3 tijdens het broedseizoen niet gestoord wordt, zullen de plannen geen nadelige effecten hebben op de voortplantingsplaats.

Welke maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit te herstellen, is afhankelijk van dat wat verloren gaat. Mogelijke maatregelen zijn:

- Aanpassen van het plan, zodat de nestlocatie van de kerkuil toch in stand kan blijven.
- Minimaal twee nieuwe verblijfplaatsen creëren voor elke verblijfplaats die wordt aangetast of verwijderd, bijvoorbeeld in de vorm van kerkuilkasten. Voor deze verblijfplaatsen geldt:

- Ze moeten in de directe omgeving (in de regel binnen 500 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats) worden geplaatst, en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden staan.
- Ze moeten op een voor de kerkuil geschikte wijze en plek worden opgehangen. Er kan een toegang tot het gebouw (schuur) waarin deze geplaatst wordt, worden gemaakt door bij (het ontwerp van) nieuwbouw een gat in de zolder te maken. Bij restauratie moet de verblijfplaats bereikbaar gehouden worden.
- Ze moeten tijdig, dat wil zeggen minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden, aanwezig zijn om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen. Als de nieuwe verblijfplaats in dezelfde schuur wordt geplaatst als de verblijfplaats die aangetast wordt, dan is geen wensperiode nodig als de vervangende verblijfplaats vóór het broedseizoen aanwezig is.
- Het beheer van de nieuwe voorzieningen moet duurzaam geregeld zijn.
- Werken buiten de periode waarin het nest wordt gebruikt als broedgelegenheid.
- De vervangende nestgelegenheid moet voldoende veiligheid bieden tegen predatoren.

Maatregelen die afgeraden worden

Mitigerende en compenserende maatregelen die vaak worden genoemd, maar worden afgeraden, zijn:

- Het plaatsen van vervangende kerkuilkasten binnen 250 meter van een snelweg wordt afgeraden.
- Het plaatsen van vervangende kerkuilkasten aan de buitenkant van de schuur of in bomen wordt afgeraden.
- Het plaatsen van kerkuilkasten in schuren of andere gebouwen die ook door zwaluwen worden gebruikt als broedgelegenheid, wordt afgeraden.

2] Maatregelen aantasting territorium

Door realisatie van de plannen aan de Buitensingel 60 te Ellecom wordt een deel van het territorium van de kerkuil aangetast. Het is de verwachting dat het leefgebied (territorium) de kerkuil blijvend in alles zal voorzien dat nodig is om zich succesvol te kunnen voortplanten of om te kunnen rusten. Hieronder volgen een aantal maatregelen om aantasting van het leefgebied van de kerkuil te voorkomen/ minimaliseren

Na realisatie van de plannen aan de Eikenstraat 3 blijft er naar verwachting voldoende geschikt gebied over voor de kerkuil. Het is de verwachting dat ook op deze locatie het leefgebied van de kerkuil blijvend in alles zal voorzien dat nodig is om zich succesvol te kunnen voortplanten of om te kunnen rusten. Hieronder volgen maatregelen om het territorium van de kerkuilen na verwezelijking van de plannen veilig te stellen.

Mogelijke maatregelen zijn:

- Aanpassen van het plan, zodat het functionele leefgebied van de kerkuil toch in stand kan blijven.
- Zorgen voor behoud van voedselmogelijkheden en zo mogelijk voor verbetering van de voedselmogelijkheden, door beheer en inrichting gericht op het duurzaam aantrekkelijk maken van het gebied voor veel muizen. Voorbeelden hiervan zijn:
 - extensief maaibeheer van grazige bermen, dijken en oeverdals
 - zomen laten ontstaan op overgang van gras- of bouwland naar houtwallen en heggen
 - zorgen voor ruige en grazige terreinen
 - randen van graslandpercelen
 - zorgen voor kruidenrijke akkerranden

- kleinschalige maatregelen nemen, zoals de aanleg van zomergraanakkers. Een oppervlakte van 0,5 hectare per 20 hectare landbouwgebied is al effectief. Het graan moet blijven staan tot 15 maart
- aanbrengen van takkenhopen of houtstapels
- aanbrengen van muizenruiters die aanlokkelijk worden gemaakt met graan
- aanbieden van fruit en zaden om muizen te lokken.
- Nemen van maatregelen die zijn gericht op het voorkomen van verkeerslachtoffers. Dit zijn bijvoorbeeld:
 - aanbrengen van opgaande begroeiing vlak langs de weg
 - beperken van de verkeersintensiteit en de snelheid
 - hectometerpaaltjes niet te dicht bij de rijweg plaatsen, vanwege de zuigwerking van verkeer.
- Beperken van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bestrijdingsmiddelen.
- De maatregelen voor het leefgebied moeten binnen een straal van 800 meter van de nestlocatie worden uitgevoerd.
- Het effect van de maatregelen moet duurzaam genoeg zijn.

3] Maatregelen om de zorgplicht te waarborgen

Er moeten maatregelen worden genomen om het doden en verwonden van individuen van kerkuilen zo veel als redelijkerwijs mogelijk is, te voorkomen. Tijdens de werkzaamheden moet verstoring van bewoonde verblijfplaatsen van de kerkuil voorkomen worden. Ook moet tijdens kwetsbare perioden, met name tijdens de broedperiode, aantasting van de verblijfplaatsen en het foerageergebied voorkomen worden.

Mogelijke maatregelen om invulling te geven aan de zorgplicht zijn bijvoorbeeld:

- Er moet gewerkt worden buiten de kwetsbare voortplantingsperiode. In de regel loopt deze periode van februari tot en met augustus. Deze periode kan eerder en later beginnen of eindigen, afhankelijk van het voedselaanbod (in muizenrijke jaren kan door vervollegsels deze periode doorlopen tot en met december), en van de lokale klimatologische en meteorologische omstandigheden voor en tijdens de werkzaamheden. Een kerkuildeskundige moet de exacte periode van voortplanting aangeven.
- Verblijfplaatsen moeten voor het broedseizoen ongeschikt worden gemaakt door licht tot de verblijfplaatsen door te laten dringen, bijvoorbeeld door het verwijderen van het dak van de kerkuilenkast. Dit moet voorafgaand aan de werkzaamheden, maar na het tijdig realiseren van vervangende nestgelegenheden gebeuren.
- Er moet een ecologisch werkprotocol opgesteld worden waarin alle maatregelen die voor de kerkuil worden genomen, worden vastgelegd. Dit ecologische werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en bij alle betrokken partijen bekend zijn. Werkzaamheden moeten aantoonbaar volgens dit protocol worden uitgevoerd.
- De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een kerkuildeskundige.

3] Concreet voorgestelde maatregelen voor de kerkuil in de te slopen nestkast aan de Buitensingel 60 i.o.m. de kerkuilenwerkgroep Veluwe

In goed overleg met de kerkuilenwerkgroep Veluwe (Han Bosch) is een alternatieve nestplaats gevonden. Dit betreft een locatie die 30 meter verderop gelegen is in de schuur achter het woonhuis. Hier zal aan de achterzijde een opening in de gevel worden gemaakt en een zoldertje met platen worden aangebracht op de bestaande balken. De kast, die geleverd wordt door de kerkuilenwerkgroep Veluwe, zal aan de binnenmuur worden bevestigd. Wanneer de kapschuur, welke gelegen is

op exact dezelfde locatie als de huidige nestplaats van de kerkuil, gebouwd is, zal de nestkast weer op de oude locatie worden teruggeplaatst. Het effect van de werkzaamheden is van tijdelijke aard.

De bouwwerkzaamheden zullen verstoring met zich meebrengen. Deze verstoring is van tijdelijke aard. Uitvoering van de activiteiten gebeurt buiten de kwetsbare periode van de kerkuil. De kerkuil gebruikt zijn nest jaarrond en in principe kan het hele jaar dus worden aangemerkt als kwetsbaar. Binnen deze periode is de voortplantingsperiode de meest kwetsbare periode. Deze loopt van februari tot en met augustus, maar kan afhankelijk van het voedselaanbod eerder of later beginnen en/ of eindigen. De kerkuilenwerkgroep zal dit voor de kerkuil met de nestplaats aan de Buitensingel 60 te Ellecom, in de gaten houden.

Er worden ten behoeve van de plannen een aantal bomen gekapt. Hierdoor gaan een aantal mogelijkheden voor schuilen en uitzicht verloren. Er blijven in de directe omgeving voldoende alternatieve schuil- en uitkijkplaatsen over. De heer Bosch (kerkuil deskundige, kerkuilenwerkgroep Veluwe) laat weten dat de kap van de bomen geen nadelige gevolgen heeft voor de kerkuil. Volgens de heer Bosch zijn kerkuilen niet erg nauwkeurig in hun uitzichtplekken. Ook bijvoorbeeld verkeersborden, paaltjes en lantaarnpalen kunnen door kerkuilen worden gebruikt.

Vleermuizen

Het is niet aannemelijk dat er zich in de te slopen gebouwen verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden. Er zijn, door de jachtopzichter geen potentiële vleermuisverblijven (holen) gevonden in de te kappen bomen.

De plangebieden bieden mogelijk geschikt foerageergebied aan gewone dwergvleermuis, gewone grootvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, en ruige dwergvleermuis. Er is in de omgeving voldoende vergelijkbaar gebied aanwezig, waardoor gesteld kan worden dat de plannen niet zullen leiden tot een significante aantasting van het foerageergebied.

Het is de verwachting dat de kap van de bomen geen invloed heeft op voor vleermuizen belangrijke structuren voor oriëntatie.

Overige zoogdieren

Er zit een dassenburcht in het talud van het viaduct Eikenstraat over de A348 aan de kant van perceel Eikenstraat ongenummerd aan de zuidzijde. Er is geen ontheffing nodig voor de Wet Natuurbescherming.

In het kader van zorgvuldig handelen is het wenselijk om in de kritische periode (tussen 1 december en 30 juni) geen versturende graaf- en sloopwerkzaamheden uit te voeren. Daarnaast moet bij het gebruik van verlichting de dassenburcht worden ontzien.

Mogelijk doen de plangebieden en de directe omgeving dienst als foerageergebied voor eekhoorns, steenmarters en dassen. Er is in de directe omgeving voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Uitvoering van de plannen conflicteert dan ook voor wat betreft overige zoogdieren niet met de Wet Natuurbescherming.

Reptielen

De plangebieden bieden geen geschikte leefomgeving aan beschermde soorten reptielen. Uitvoering van de plannen conflicteert dan ook voor wat betreft reptielen niet met de Wet Natuurbescherming.

Amfibieën

De plangebieden bieden geen geschikte leefomgeving aan beschermde soorten amfibieën. Uitvoering van de plannen conflicteert dan ook voor wat betreft amfibieën niet met de Wet Natuurbescherming.

Vissen

De plangebieden bieden geen geschikte leefomgeving aan beschermde soorten vissen. Uitvoering van de plannen conflicteert dan ook voor wat betreft vissen niet met de Wet Natuurbescherming.

Ongewervelden

De plangebieden bieden geen geschikte leefomgeving aan beschermde soorten ongewervelden. Uitvoering van de plannen conflicteert dan ook voor wat betreft ongewervelden niet met de Wet Natuurbescherming.

Planten

De plangebieden bieden geen geschikte leefomgeving aan beschermde soorten planten. Uitvoering van de plannen conflicteert dan ook voor wat betreft planten niet met de Wet Natuurbescherming.

Invloed van het initiatief op omliggende landbouwgronden

De invloed van de plannen op de omliggende landbouwgronden zal naar verwachting nihil zijn, omdat het gebruik van de gronden gelijk blijft.

Minder erfafspoeling richting bronbossen

De plannen hebben een positief effect op de flora en fauna in de bronbossen aangezien er nu minder erfafspoeling terecht komt. De eutrofiering van de bronbossen door erfafspoeling daalt daardoor aanzienlijk.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

- De bouwwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen aan te vangen om mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van Wet Natuurbescherming te voorkomen. In grote lijnen loopt het broedseizoen van half maart tot half juli;
- Om de functionaliteit te waarborgen dienen, voor wat betreft de vernietiging van de vaste rust- en verblijfplaats aan de Buitensingel 60 te Ellecom, de volgende maatregelen voor de kerkuilen genomen te worden:
 - Minimaal twee nieuwe verblijfplaatsen creëren voor elke verblijfplaats die wordt aangetast of verwijderd, bijvoorbeeld in de vorm van kerkuilkasten. Voor deze verblijfplaatsen geldt:
 - Ze moeten in de directe omgeving (in de regel binnen 500 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats) worden geplaatst, en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden staan.
 - Ze moeten op een voor de kerkuil geschikte wijze en plek worden opgehangen. Er kan een toegang tot het gebouw (schuur) waarin deze geplaatst wordt, worden gemaakt door bij (het ontwerp van) nieuwbouw een gat in de zolder te maken. Bij restauratie moet de verblijfplaats bereikbaar gehouden worden.
 - Ze moeten tijdig, dat wil zeggen minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden, aanwezig zijn om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen. Als de nieuwe verblijfplaats in dezelfde schuur wordt geplaatst als de verblijfplaats die aangetast wordt, dan is geen wienperiode nodig als de vervangende verblijfplaats vóór het broedseizoen aanwezig is.
 - Het beheer van de nieuwe voorzieningen moet duurzaam geregeld zijn.
 - Werken buiten de periode waarin het nest wordt gebruikt als broedgelegenheid.
 - De vervangende nestgelegenheid moet voldoende veiligheid bieden tegen predatoren.
- Voor wat betreft de eventuele aantasting van het territorium van de kerkuil aan de Buitensingel 60 en de Eikenstraat 3, worden de volgende maatregelen geadviseerd.
 - Zorgen voor behoud van voedselmogelijkheden en zo mogelijk voor verbetering van de voedselmogelijkheden, door beheer en inrichting gericht op het duurzaam aantrekkelijk maken van het gebied voor veel muizen. Voorbeelden hiervan zijn:
 - extensief maaibeheer van grazige bermen, dijken en oeverdialds
 - zomen laten ontstaan op overgang van gras- of bouwland naar houtwallen en heggen
 - zorgen voor ruige en grazige terreinen
 - randen van graslandpercelen
 - zorgen voor kruidenrijke akkerranden
 - kleinschalige maatregelen nemen, zoals de aanleg van zomergraanakkers. Een oppervlakte van 0,5 hectare per 20 hectare landbouwgebied is al effectief. Het graan moet blijven staan tot 15 maart
 - aanbrengen van takkenhopen of houtstapels
 - aanbrengen van muizenruiters die aantrekkelijk worden gemaakt met graan
 - aanbieden van fruit en zaden om muizen te lokken.
 - Nemen van maatregelen die zijn gericht op het voorkomen van verkeersslachtoffers. Dit zijn bijvoorbeeld:
 - aanbrengen van opgaande begroeiing vlak langs de weg
 - beperken van de verkeersintensiteit en de snelheid

- hectometerpaaltjes niet te dicht bij de rijweg plaatsen, vanwege de zuigwerking van verkeer.
- Beperken van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en bestrijdingsmiddelen.
- De maatregelen voor het leefgebied moeten binnen een straal van 800 meter van de nestlocatie worden uitgevoerd.
- Het effect van de maatregelen moet duurzaam genoeg zijn.
- Om de zorgplicht betreffende de kerkuilen te waarborgen dienen de volgende maatregelen genomen te worden:
 - Er moet gewerkt worden buiten de kwetsbare voortplantingsperiode. In de regel loopt deze periode van februari tot en met augustus. Deze periode kan eerder en later beginnen of eindigen, afhankelijk van het voedselaanbod (in muizenrijke jaren kan door vervolglegels deze periode doorlopen tot en met december), en van de lokale klimatologische en meteorologische omstandigheden voor en tijdens de werkzaamheden. Een kerkuildeskundige moet de exacte periode van voortplanting aangeven.
 - Verblijfplaatsen moeten voor het broedseizoen ongeschikt worden gemaakt door licht tot de verblijfplaatsen door te laten dringen, bijvoorbeeld door het verwijderen van het dak van de kerkuilenkast. Dit moet voorafgaand aan de werkzaamheden, maar na het tijdig realiseren van vervangende nestgelegenheid gebeuren.
 - Er moet een ecologisch werkprotocol opgesteld worden waarin alle maatregelen die voor de kerkuil worden genomen, worden vastgelegd. Dit ecologische werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en bij alle betrokken partijen bekend zijn. Werkzaamheden moeten aantoonbaar volgens dit protocol worden uitgevoerd.
 - De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een kerkuildeskundige.
- Er zijn inmiddels, in goed overleg met de kerkuilenwerkgroep Veluwe, concrete afspraken gemaakt over de te nemen maatregelen voor de kerkuil in de nestkast aan de Buitensingel 60. Er wordt een alternatieve nestplaats aangeboden in de schuur naast het woonhuis. Wanneer de kapschuur, welke gelegen is op exact dezelfde locatie als de huidige nestplaats van de kerkuil, gebouwd is, zal de nestkast weer op de oude locatie worden teruggeplaatst. Het effect van de werkzaamheden is van tijdelijke aard.
De bouwwerkzaamheden zullen verstoring met zich meebrengen. Deze verstoring is van tijdelijke aard. Uitvoering van de activiteiten gebeurt buiten de kwetsbare periode van de kerkuil. De kerkuil gebruikt zijn nest jaarrond en in principe kan het hele jaar dus worden aangemerkt als kwetsbaar. Binnen deze periode is de voortplantingsperiode de meest kwetsbare periode. Deze loopt van februari tot en met augustus, maar kan afhankelijk van het voedselaanbod eerder of later beginnen en/ of eindigen. De kerkuilenwerkgroep zal dit voor de kerkuil met de nestplaats aan de Buitensingel 60 te Ellecom, in de gaten houden.
- Het is niet de verwachting dat er zich verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen gebouwen bevinden. Er zijn geen spouwmuren in de gebouwen aanwezig, de daken bestaan uit golfplaten en de gebouwen zijn door de vele gaten en openingen erg tochtig. Er is geen nader onderzoek naar vleermuizen nodig.
- De plangebieden en de directe omgeving bieden mogelijk een geschikt foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen, steenmarters en dassen en eekhoorns. Er is in de omgeving voldoende vergelijkbaar gebied aanwezig, zodat de plannen niet zullen leiden tot een significante aantasting van het foerageergebied.
- Er is geen ontheffing nodig voor de das. In het kader van zorgvuldig handelen is het wenselijk om in de kritische periode (tussen 1 december en 30 juni) geen verstorende graaf- en

sloopwerkzaamheden uit te voeren. Daarnaast moet bij het gebruik van verlichting de das-senbijkburcht worden ontzien.

- De lichtuitstoot van de nieuw te bouwen gebouwen dient minimaal te zijn in de richting van de bomenrijen.

REFERENTIES

- Bos B. en Wasscher, M. (1997) Veldgids Libellen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wijnhoff, De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. – Nederlandse fauna 7 . Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.
- Broekhuizen et al. (1992) Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht
- Bruijn, J. de. (2006) Inventarisatie van de noordse woelmuis en de waterspitsmuis in de gebieden groene punt, schapenwei en breede water (voornes Duin). Inventarisatie in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. Strix/NWC, Dordrecht.
- Bruyne, R. de (2004) Nauwe korfslak *Vertigo angustior* Jeffreys 1830, gebaseerd op gegevens tot het jaar 2002. EIS Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Creemers R., Van Delft, J. (2009) De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9, KNNV Uitgeverij Utrecht
- Cuppen, J.G.M., G. van Dijk, B. Koese & O. Vorst (2006) De brede geelgerande waterroofkever *Dytiscus latissimus* in Zuidwest-Drenthe. – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- De Nie, H.W. (1997) Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen, Media Publishing, Doetinchem.
- Dienst Regelingen (2011) Huismus, *Passer domesticus*, Soortenstandaard
- DHV (2009) Natura2000 beheerplan De Veluwe, werkversie
- EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2007) Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen, EIS-Nederland, Assen.
- Gmelig Meyling, A.W., de Bruyne, R.H., Boesveld, A. (2009) Onderzoek naar de verspreiding van de Wijngaardslak *Helix pomatia* op basis van bestaande gegevensbronnen, Stichting ANNEMOON
- Janssen en Schaminée (2008) Europese Natuur in Nederland, Soorten van de habitatrichtlijn, KNNV Uitgeverij, Utrecht
- Huijbregts, H. (2004a) Gestreepte waterroofkever *Graphoderus bilineatus* (Degeer, 1774). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Huijbregts, H. (2004b) Heldenbok *Cerambyx cerdo* Linnaeus, 1758. – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Huijbregts, H. (2004c) Juchtleerkever *Osmoderma eremita* (Scopoli, 1763). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Kalkman, V.J. (2004) Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Kalkman, V.J. (2004a) Groene glazenmaker *Aeshna viridis* Eversmann, 1836. EIS, Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Kalkman, V.J. (2004b) Gevlekte witsnuitlibel *Leucorrhinia pectoralis* (Charpentier 1825), EIS, Nederland, www.naturalis.nl/eis
- Ketelaar, R., Ruiter, E.J., Uilhoorn, H.M.G. (2007) Habitatkeuze van de Noordse winterjuffer (*Sympecma paedisca*) in Nederland, *Brachytron* 11
- Klausnitzer, B. (1991) Die Käfer Mitteleuropas L1, Goecke & Evers, Krefeld
- Klausnitzer, B. (1994) Die Käfer Mitteleuropas L2, Goecke & Evers, Krefeld
- Landschap Overijssel (2011) Boomkijkers duurzaam tussen Aamsveen en Witte Veen. Landschap
- Limpens et al. (1997) Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie, Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht

N005-4410126FKO-wga-V03-NL

Limpens et al, (2010) Handleiding Vleermuizen en Planologie, Zoogdiervereniging

Ministerie van LNV en VROM (2008) Spelregels EHS, beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS, brochure

Nie, Henrik W. de, 1997. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Media publishing Int. BV, Doetinchem.

Smit, J.T. Het vliegend hert (2005) www.science.naturalis.nl.

Smit, J.T. (2007) Actuele en potentiële verspreiding van het vliegend hert in Nederland. – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Timmermans et al. (2004) Gewone rivierkreeft *Astacus astacus* (Linnaeus, 1758), EIS Nederland, www.naturalis.nl/eis

Twisk, P., Diepenbeek, A., Bekker, JP., (2010) Veldgids Europese zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist

Van Loon, A.J. (2004) Zwartrugbosmier *Formica pratensis* Retzius, 1783.-EIS-Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Van Loon, A.J. (2004) Kale bosmier *Formica polycтена* Förster, 1850.-EIS-Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Van Loon, A.J. (2004) Stronkmier *Formica truncorum* Fabricius, 1804.-EIS-Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Van Loon, A.J. (2008) Behaarde bosmier *Formica rufa* Linnaeus, 1758, Uit: Kalkman, 2008, De soorten van het leefgebiedenbeleid, EIS-Nederland.

Van 't Veer, R., Raes, N., Scharringa, C.J.G., (2010) Weidevogels in Noord-Holland; ecologie, beleid en ontwikkelingen, Provincie Noord Holland, rapportnummer 10-004

Visser; 1996; Invloed van wandelrecreatie op de fauna van de Amsterdamse waterleidingduinen - Een inventariserend literatuuronderzoek; IN Smit, C.; 2001; Effecten van militair gebruik en recreatie op flora en fauna – een literatuuronderzoek; Expertisecentrum LNV; nr.2001-037; Wageningen

www.natuurkalender.nl

www.rijksoverheid.nl

www.vleermuisnet.nl

www.vlinderstichting.nl

www.wetten.overheid.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1 VOORKOMEN VAN DOOR DE WET BESCHERMDE SOORTEN IN EN OM DE PLANGEBIEDEN

"© NDFF - quickscanhulp.nl 08-05-2017 14:08:36".

Soort	Soortgroep	Bescherming#	Afstand
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Vinpootsalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Knoflookpad	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Boomkikker	Amfibieën	wnb-hrl	5 - 10 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	wnb-hrl	5 - 10 km
teunisbloempijlstaart	Insecten - Macronachtvlinders	wnb-hrl	5 - 10 km
Hazelworm	Reptielen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Ringslang	Reptielen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Gladde slang	Reptielen	wnb-hrl	0 - 1 km
Zandhagedis	Reptielen	wnb-hrl	0 - 1 km
Adder	Reptielen	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Boommarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Damhert	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Edelhert	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Wild zwijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Franjestaart	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Otter	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Vale vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km

wnb-andere soorten = Wet Natuurbescherming, andere soorten dan Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten - hrl = Habitatrichtlijnsoorten